

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ХРАНИТЕЛНИ
ТЕХНОЛОГИИ – ШУМЕН**

Град Шумен, бул. „Симеон Велики” 5, Директор 054/864566, 0879145351, Гл. счетоводител 0897275795

X

Утвърждавам:

ЖИВКО ЖЕЛЯЗКОВ

Директор на ПГССХТ – Шумен

Живко Желязков

Директор

Подписано от: Zhivko Todorov Zhelyazkov

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО
СТОПАНСТВО И ХРАНИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ –
гр.Шумен
Период 2023 – 2028 година**

За 2023/2024 учебна година

Стратегията е одобрена от Обществения съвет (Протокол №4/14.09.2023 г.), приета е с Решение №1, взето с Протокол №17/14.09.2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед №РД 10-1002/14.09.2023 г. на директора на ПГССХТ – Шумен.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод

I. Анализ на вътрешните фактори и външните фактори и актуалното състояние на училището.

II. Мисия на училището.

III. Визия за развитието на училището.

IV. Водещи принципи/ценности за развитие на училището.

V. Стратегически цели и специфични за институцията цели.

VI. Приоритетни области.

VI.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване.

VI.2. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците.

VI.3 .Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.

VI.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

VI.5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

VI.6. Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание.

VI.7. Приобщаване на деца и ученици.

VI.8. Противодействие на тормоза и насилието.

VI.9. Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

VII. Финансиране

VIII. Национална правна рамка и правна рамка на Европейския съюз.

IX. План за действие и финансиране за учебната 2023/2024 година.

УВОД

Стратегията за развитието на Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен определя развитието на училище за периода 2023 – 2028 година и дефинира визия, извежда ключови области на въздействие, водещи ценности за училището, дефинира постижими стратегически и специфични цели и адекватни дейности за тяхното реализиране.

Стратегията е насочена към осигуряване на по-голяма стабилност и предсказуемост за развитието на училището на базата на задълбочен анализ на текущото състояние на институцията и определяне на външните и вътрешните фактори, оказващи ѝ влияние.

Основна цел на предложените интервенции е осигуряване на качествено и приобщаващо образование за всички ученици, възможност за усъвършенстване и развитие на педагогическите специалисти и изграждане на съвременна и адаптирана към образователните потребности среда. Стратегията цели и определяне на ключовите партньор, както и по-ефективното планиране на задачите и ресурсите през следващите 5 години.

Стратегията за развитие на Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен за периода 2023 – 2028 г. отразява промените в образователната политика на Република България, но се стреми и към запазване на традиционните ценности и качество на българското образование. При изготвянето ѝ са отчетени динамиката на средата, промените в техниките и технологиите, влиянието на тези промени върху осъществяваното образование и постоянната необходимост от придобиване на нови знания и практически приложими умения.

Изпълнението на предвидените дейности ще подобри качеството на образоването и подкрепата за личностно развитие, ще повиши компетентността на педагогическите специалисти по отношение на иновативните методи на преподаване и оценяване, на приобщаване на учениците със специални образователни потребности и учениците в рисък, ще направи училищната среда по-съвременна и безопасна.

Стратегия за развитие на Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 7, ал. 1, т. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор. В съответствие с разпоредбите на чл. 263, ал. 4 от ЗПУО стратегията е насочена към изпълнение на стратегически и специфичните цели в следните приоритетни области:

1. качество на образоването и мерки за неговото повишаване;
2. патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и

общочовешки ценности на учениците;

3. осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
4. гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
5. Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
6. предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
7. приобщаване на деца и ученици;
8. противодействие на тормоза и насилието;
9. превенция на рисък от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

Съгласно чл. 263, ал. 6 от ЗПУО задачите за постигане на целите са планирани по години. Резултатите от изпълнението на задачите се отчитат в края на всяка учебна година.

1.АНАЛИЗ НА ВЪТРЕШНИТЕ ФАКТОРИ (СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ) И ВЪНШНИТЕ ФАКТОРИ (ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ) И АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ.

Актуално състояние на училището:

Към момента в Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен се обучават 215 ученици, разпределени в 10 паралелки по следните професии и специалности:

1. Организация на туризма и свободното време.
2. Растителна защита и агрохимия.
3. Производство и преработка на мляко и млечни продукти.
4. Производител на селскостопанска продукция.
5. Селски туризъм.
6. Агрономия.
7. Контрол на качеството и безопасност на храни и напитки.
8. Пчеларство и бубарство.
9. Производство на месо, месни продукти и риба.

Образователно-възпитателният процес се осъществява от 27 педагогически специалисти, като придобили професионално-квалификационна степен са:

- I ПКС – 1 педагогически специалист;
- II ПКС – 2 педагогически специалисти;
- III ПКС – 2 педагогически специалисти;

- IV ПКС – 3 педагогически специалисти;
- V ПКС – 5 педагогически специалисти.

В гимназията работи и един педагогически специалист, който е с докторско звание по специална педагогика.

Непедагогическият персонал е 12 на брой.

Пропускателният режим в училището се осигурява чрез физическа охрана – портиер.

I. SWOT АНАЛИЗ

Вътрешни фактори	Външни фактори
СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<p>1. Ефективно и резултатно обучение по общо образователните предмети и по предметите по професионална подготовка;</p> <p>2. Предоставяне на обучение по професии и специалности, търсени на пазара на труда;</p> <p>3. Обучение насочено към индивидуалните потребности на учениците;</p> <p>4. Образователна среда, основаваща се на новите технологии, стимулираща креативността на педагогическите специалисти и учениците;</p> <p>5. Модел на обучение, базиран на иновативни решения и интерактивни методи на обучение;</p> <p>6. Възможности за разкриване на нови специалности;</p> <p>7. Квалифициран педагогически екип с учители с капацитет за преподаване в повече от една специалност;</p> <p>8. Реализиране на планирания държавен план-прием на 100%;</p> <p>9. Финансова стабилност на гимназията, гарантиран от реализирането на държавния план-прием и ефективното и прозрачно управление;</p> <p>10. Договори за сътрудничество с висше училище и с работодателски организации;</p> <p>11. Ефективно ученическо самоуправление, насочено към формиране на гражданска компетентност;</p> <p>12. Използване на информационните</p>	<p>1. Поддържане и развитие на качеството на ежегодно провежданите квалификации на педагогическите специалисти от гимназията;</p> <p>2. Ежегодно осъвременяване на използваните в училището информационни технологии;</p> <p>3. Разширяване на възможностите за участие на родителите в образователно-възпитателния процес;</p> <p>4. Целенасочени дейности към намаляване на агресията между учениците;</p> <p>5. Ритуализиране на училищния живот в съответствие с образователните традиции;</p> <p>6. Ефективно използване на индивидуалните консултации с ученици и с родители за повишаване качеството на образователно възпитателния процес;</p> <p>7. Повишаване на резултатите от НВО по български език и литература и по математика в края на X клас и от ДЗИ по български език и литература и по ДИППК в края на XII клас;</p> <p>8. Включване на Обществения съвет към гимназията и в дейности не регламентирани в нормативните документи;</p> <p>9. Създаване на нови партньорства с работодателски организации за осигуряване на производствена практика за учениците;</p> <p>10. Привличане в дейностите на гимназията на възпитаници, завършили училището;</p>

технологии за ефективна комуникация с родителите, партниращите работодателски организации и институции;	11. Разширяване на авторитета на училището чрез: 11.1. споделяне на ефективни практики от образователно-възпитателния процес с други училища; 11.2. заемане на призови места в олимпиади и състезания на национални и международно ниво; 11.3. работа по проекти и програми.
13. Активно и демократично функционираща училищна общност основана на емпатия и развитие, подпомогнато от обществен съвет;	11.1. споделяне на ефективни практики от образователно-възпитателния процес с други училища;
14. Ефективна работа по национални и международни програми и проекти;	11.2. заемане на призови места в олимпиади и състезания на национални и международно ниво;
15. Иницииране и реализиране на благотворителни къмпинги с участието на родители и общественици;	11.3. работа по проекти и програми. 12. Поддържане на позитивен психологически отношения в училище чрез активно участие на училищния психолог; 13. Осигуряване на допълнително финансиране чрез работа по проекти и програми; 14. Изграждане на STEM център.

СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
<p>1. Мотивацията за работа на отделните учениците е на различно ниво – има силно мотивирани и по-слабо мотивирани ученици;</p> <p>2. Част от родителите проявяват незаинтересованост към дейността и работата на училището;</p> <p>3. Резултатите по български език и литература на НВО в края на десети клас на ДЗИ не са достатъчно високи;</p> <p>4. Част от работодателите не разбират важността на провеждането на производствената практика на реални работни места;</p> <p>5. Висока средна възраст на учителите по професионална подготовка;</p> <p>6. Скъпоструващо оборудване за професионална подготовка;</p> <p>7. Малък брой на участниците извънучилищните изяви на учениците.</p>	<p>1. Намаляване броя на децата в резултат от демографската криза;</p> <p>2. Подценяване значимостта на професионалното образование при избора на училище след основно образование;</p> <p>3. Икономическите и социални процеси в обществото в условия на криза, които и влияят на икономическата стабилност на работодателите, осигуряващи работни места за учениците;</p> <p>4. Динамичните процеси на пазара на труда, свързани с търсенето на работна ръка;</p> <p>5. Зависимостта на финансирането от броя на учениците;</p> <p>6. Непрекъснатото намаляване на мотивацията за учене;</p> <p>7. Нереална самооценка на някои от участниците в образователния процес;</p> <p>8. Липса на регламент относно използването на изкуствения интелект;</p> <p>9. Акцентиране на медиите само върху негативните явления в образователно-възпитателния процес;</p> <p>10. Липса на инициативност и формално изпълнение на поставени задачи на част от педагогическите специалисти;</p>

II. МИСИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

Динамиката на обществения живот и интензивността на темповете, с които се променят технологиите, поставят пред училището редица предизвикателства. За справянето с тях е необходимо всеки човек да притежава базова и функционална грамотност в областта на четенето, математика, природните науки и технологиите, както и умения за критично мислене и изразяване на аргументирано мнение. Необходими качества на личността за реализация ще са и етично поведение, приемане на различията, отговорно поведение, лидерство, инициативност и комуникативност.

Мисията на професионалната гимназия е да осигури висококачествена общеобразователна и професионална подготовка на учениците, основана на съвременните достижения на науката и на традициите в обучението, по посочените по-горе специалности, както и на общо човешките ценности.

Това ще им осигури успешна реализация на пазара на труда, ще им предостави възможности за продължаване на образованието във висше училище и ще бъдат подгответи да се адаптират към непрекъснато възникващите нови професии.

За осигуряването на висококачествена общеобразователна и професионална подготовка в гимназията са необходими мотивирани и висококвалифицирани педагогическите специалисти, които използват интерактивни методи, активно взаимодействат с участниците в образователния процес и персонализират учебното съдържание за по-високи резултати.

Ценностите на професионалната гимназия са:

1. Осигуряване на качество на професионалното образование и обучение (ПОО), съобразено с политиката на МОН и изискванията на ЕС и съвета за осигуряване на качество на ПОО.
2. Равни възможности за образование и обучение на всички ученици.
3. Атмосфера на уважение, доверие и партньорство между участниците в образователния процес.
4. Диалогичност и прозрачност в управлението на гимназията.
5. Чувствителност към проблемите на подрастващото поколение и индивидуалните потребности на всеки ученик.

III. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО

Отчитайки динамиката на обществения живот, дигитализацията на съвременното общество и SWOT-анализа, настоящата стратегия формира следната визия за професионалната гимназия за периода 2023-2028 година:

Усвояване на компетентности – съвременни знания, умения и нагласи по изучаваните професии и специалности, осигуряващи на младите хора успешна реализация на пазара на труда и мотивация за учене през целия живот.

Осъществяването на визията на гимназията ще доведе до формирането на знаещи, способни и ангажирани млади хора, готови да развиват своя пълен потенциал и съзнателно да допринасят за развитието на Република България в контекста на европейското семейство и на глобалния свят.

Активното партньорство с работодателите, предоставящи обучение в реална работна среда, ще:

1. допринесе за усвояване на практически умения у учениците;
2. осигури тяхната конкурентоспособност на пазара на труда
3. развитие личностните качества на учениците;
4. формира общочовешки ценности и добродетели, като толерантност, уважение, честност, отговорност, комуникативност, чувствителност към гражданските права и към задълженията на всеки един член от обществото;
5. развитие умението им за работа в екип;
6. настърчи креативността и творческото мислене.

Качествената общеобразователна и професионална подготовка налага внедряването на иновации и съвременни технологии в учебния процес и модернизиране на образователната среда. Така учениците ще усвоят компетентности в съответствие с последните научни достижения във всяка една област от предлаганите в училището специалности.

Педагогическите специалисти от професионалната гимназия са призвани непрекъснато да усъвършенстват своите професионални компетентности и квалификация, да работят в съответствие с етичните норми, да мотивират и вдъхновяват учениците и формират компетентности у учениците, които да прилагат в различни житейски и професионални ситуации.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ/ЦЕННОСТИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО

Формулирайки ценностите за развитието на училището ние се водим от принципите на демократичния образователен модел, но едновременно с това се стремим да запазим традициите и качеството на българското образование. Нашите ценности са изградени във времето и са формирани от учителите и учениците.

Ориентираност към личността е нашият водещ принцип. Отчитайки колко уникален е всеки човек ние се стремим да индивидуализираме предоставяното образование и подкрепа и да намерим път към всяко дете.

Равен достъп за всеки ученик, като се осигури качествено образование, отговарящо на нуждите и способностите му.

Взаимно уважение, равнопоставеност и лична свобода са основа на отношенията и действията на всички членове на училищната общност. Ние вярваме, че свободата се осъществява в рамките на ненарушаване на чуждите права и неприкосновеност и трябва да гарантира собствената и чужда безопасност.

Естественият стремеж за учене е заложен у всеки човек и се проявява в условия на свобода, а училището трябва да я осигури и гарантира за учениците.

Плуралистично учене – ние вярваме, че човек учи отвсякъде, по всяко време и по различни начини. Това определя разнообразието от средства и методи, които прилагаме, за да постигнем образователните цели, които си поставяме. Етап от пътя към е личният опит и грешката, които се допускат в процеса на учене.

Училището подкрепя, развива и стимулира **сътрудничеството между учениците**, а не конкуренцията на всяка цена между тях.

Въвеждане на нови техники и технологии, което ще даде възможност за прилагане на разнообразни методи на преподаване, ще динамизира процеса на учене и ще направи учениците активни участници.

Запазване на традициите е важно за нас, защото ние вярваме, че пазейки ценностите, уменията и практиките, които отразяват същността ни, можем да стигнем навсякъде, без да загубим себе си и пътя.

V. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И СПЕЦИФИЧНИ ЗА ГИМНАЗИЯТА ЦЕЛИ

V.1. Повишаване на качеството на предоставяното образование, формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа в променяща се среда

Ориентация на осъществяваното образование към придобиването на ключови компетентности.

Повишаване на резултатите от обучението на учениците.

Подобряване на резултатите на училищно ниво на външните оценявания.

Осигуряване на възможност на учениците за участие в олимпиади и състезания.

Осигуряване на целодневна организация на учебния ден за учениците в начален и прогимназиален етап.

V.2. Осигуряване на условия за подкрепа и личностна изява на учениците

Насочване на осигуряваната подкрепа към специфичните образователни потребности на учениците.

Предоставяне на възможност за изява на учениците чрез включване в различни дейности по интереси.

Дейности за подкрепа на талантливи ученици за участие в олимпиадите и състезанията.

Осигуряване на качествено допълнително обучение на нуждаещите се ученици.

Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности.

Кариерно консултиране на учениците при завършването на степен или етап.

Създаване на подкрепяща среда и подобряване на достъпността на архитектурна среда.

V.3. Осигуряване на квалификация на педагогическите специалисти, подпомагаща адаптацията им към промените в училищното образование

Включване на педагогическите специалисти в обучения за активни методи на преподаване.

Обучения за подобряване на дигиталните компетентности.

Квалификация на педагогическите специалисти за прилагане на иновативни методи на преподаване.

Обучение за STEM преподаване.

Квалификация за осъществяване на педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие.

Включване на ръководния екип в иновативни методи за управление на училището.

V.4. Прилагане на иновации в осъществяваните образователни дейности и изграждане на съвременна среда

Въвеждане на иновативни педагогически практики за повишаване на осъществяваното образование.

Прилагане на иновативни методи за придобиване на умения за професионална и житейска реализация.

Осъществяване на партньорства с училища, развиващи и прилагащи иновации.

Изграждане на иновативна физическа среда и адаптирането ѝ към прилагането на иновативни методи.

V.5. Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

Патриотично възпитание и формиране на национално самосъзнание.

Формиране на общочовешки ценности и европейска принадлежност.

V.6. Модернизиране на средата, техниките, технологиите и използваните дигитални ресурси

Модернизиране на средата в съответствие със съвременните изисквания за компетентностно ориентирано образование.

Оборудване на класните стаи и кабинети за прилагане на дигитални ресурси в обучението и внедряване на нови дигитални технологии.

Модернизиране на спортната инфраструктура на училището.

Изграждане на STEM център и STEM кабинети.

Участие по програми и проекти за модернизиране на физическата среда в училище.

V.7. Превенция и намаляване на агресията и тормоза, недопускане на дискриминация и форми на неприемливо поведение от учениците

Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за учениците и родителите.

Включване на учениците в дейности за намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

Споделяне на успешните училищни политики за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация.

V.8. Създаване на сплотена училищна общност и развитието ѝ във времето

Подобряване на взаимодействието с родителите и привличането им като активен участник в образованието на децата им.

Дейности за изграждане на активен ученически съвет.

Ефективно сътрудничество с обществения съвет и училищното настоятелство.

Осъществяване на партньорства с неправителствени организации и културни институции.

V.9. Гражданско, здравно, интеркултурно и екологично възпитание и дейности за устойчиво развитие

Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за здравното образование и здравословното хранене.

Обучение по безопасно движение по пътищата и за защита от пожари, бедствия и извънредни ситуации.

Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци.

Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие.

Развитие на физическа активност и различни видове спорт.

VI. ПРЕОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

VI.1. Качество на образованието и мерки за неговото повишаване

Стратегическа цел на училището е повишаване на качеството на предоставяното образование. За реализацията на тази цел са разработени мерки, съобразени със спецификата на институцията. Мерките целят непрекъснато подобряван на условията и разработване на

ефективна училищна система за осигуряване на качеството на образованието.

Предвидените мерки са съобразени с принципите и изискванията към институциите за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, с националните и регионалните приоритети и със *Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)*.

При изготвянето на мерките е следван подход, при който са оценени благоприятстващите фактори и резултатите на различни нива. За да бъде ефективен моделът ще бъде следван цикличен подход със следните фази: планиране на мерки и дейности, изпълнение, проверка на постигнатите резултати и корекционни действия по отношение на мерките и дейностите за тяхното изпълнени.

Качеството на образованието в училище се осигурява при спазване на следните **принципи**:

1. Подход, ориентиран към постигане на образователни резултати;
2. Фокус върху потребностите и възможностите на учениците;
3. Постоянство на целите на училището;
4. Лидерство;
5. Предоставяне на възможности за развитие и участие на учениците и педагогическите специалисти;
6. Непрекъснато обучение, иновации и усъвършенстване;
7. Развитие на партньорствата;
8. Приемственост на политиките и постиженията;
9. Ефективно разпределение, използване и управление на ресурсите;
10. Социална отговорност

Целите, които си поставяме са:

1. Повишаване на качеството на осъществяваното обучение в училището;
2. Образователен напредък и подобряване на индивидуалните резултати на учениците;
3. Повишаване на резултатите на училището на външните оценявания.

За постигане на целите се реализират **мерки в няколко направления**:

1. Мерки, свързани с педагогическите специалисти:

- 1.1. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти чрез включване в обучения по приоритетните области и провеждане на вътрешноинституционална квалификация, насочена към качествено образование.
- 1.2. Подобряване на предварителната подготовка на учителите и планирането за учебните часове.

- 1.3. Повишаване качеството на обучение чрез прилагане на различни методи и форми на преподаване с акцент към активно учене и развитие на ключови компетентности.
- 1.4. Използване на различните видове оценяване и разнообразни форми за проверка на компетентностите на учениците.
- 1.5. Развитие на компетентностите за ефективна комуникация с учениците.
- 1.6. Включване на учителите в мрежи за обмен на знания и идеи.
- 1.7. Подобряване на взаимодействието с родителите.

2. Мерки, свързани с учениците:

- 2.1. Превръщане на ученика в активен участник в образователния процес.
- 2.2. Проследяване на процеса на научаване чрез търсене на обратна връзка от учениците във всеки час.
- 2.3. Изграждане на правила в класната стая, които ще дадат възможност за по-ефективна работа и усвояване на учебното съдържание.
- 2.4. Осигуряване на консултации и допълнително обучение на учениците.
- 2.5. Развитие на компетентности в сферата на гражданско, здравното и интеркултурното образование.
- 2.6. Намаляване на броя на отсъствията по уважителни и неуважителни причини.
- 2.7. Мотивиране на учениците за участие в състезания, олимпиади и други училищни и извънучилищни инициативи.
- 2.8. Включване на учениците в дейности за целодневна организация на учебния ден.
- 2.9. Осигуряване на възможност за образование в различни форми на обучение.

3. Мерки, свързани с училището:

- 3.1. Анализ на резултатите от обучението през различните периоди и от външните оценявания.
- 3.2. Подобряване на физическата среда.
- 3.3. Осигуряване на STEM обучение.
- 3.4. Осигуряване на условия за ежедневно използване на електронни ресурси в учебните часове.
- 3.5. Предоставяне на възможности за използване на разнообразни дидактически средства и материали, които да направят образователния процес интерактивен.
- 3.6. Провеждане на пробни външни оценявания за запознаване на учениците с формата на изпитите.
- 3.7. Провеждане на открыти уроци.
- 3.8. Предоставяне на възможност за включване в разнообразни форми за извънкласни дейности.

- 3.9. Участие в училищни, общински, национални и международни програми и проекти.
- 3.10. Активно взаимодействие с ученическия съвет, обществения съвет, с неправителствени и културни организации и др.
- 3.11. Ефективна комуникация с родителите.
- 3.12. Контролна дейност с акцент върху педагогическия контрол.
- 3.13. Повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в образователния процес чрез въвеждане на система от материални и морални стимули.
- 3.14. Популяризиране на постиженията на учениците и педагогическите специалисти.

Мерките за подобряването на качеството се реализират чрез дейности по оперативните цели.

VI.2.Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците

Патриотичното възпитание е част от процеса за формирането на личността. Ценностната система на човека се изгражда чрез възпитание, възприемане и спазване на обществените норми на поведение. Във време, в което ценностите на много хора са изместени и те няма точни ориентири, ролята на училището за патриотичното възпитание на децата и учениците е още по-отговорна и важна. Патриотичното възпитание е в основата на формирането на национално самочувствие и идентичност.

Безспорен ангажимент на училището е запознаване на учениците с историческите успехи, приноса на българите в науката, в културата и в спорта.

За нас отбелоязването на традиционни празници не е част от дейностите само в началния или прогимназиалния етап, въпреки че приобщаването на учениците в по-горните класове е по-трудно. Един от начините това да бъде постигнато е съществуването на училищни ритуали, които се съхраняват и предават.

Аспектите, в които са насочени взаимодействията за патриотично възпитание, са част от възпитателната стратегия:

- Формиране на позитивно отношение към историята на българската нация на базата на историческо знание и уважение към традиции, ритуали и обичаи;
- Формиране на национално самосъзнание, национална идентичност, национално самочувствие, национална гордост, национално достойнство;
- Информиране за научните, културните и спортните постижения на представители на българската нация;

- Участване в дейности, свързани с почитане на българската история, култура и образование;
- Организиране и провеждане на дейности по посока на синергия между националната и европейската идентичност.

Голяма част от тези взаимодействия се осъществяват в общеобразователните учебни предмети, като това е най-изразено в обществените науки и гражданското образование. Важна роля за патриотичното възпитание има и часът на класа. Посещенията на кино, театър и спортни събития са част от стимулиращите мерки за учениците и отговорност на класните ръководители е тези възможности да бъдат пълноценно оползотворявани.

Патриотичното възпитание е част от времето за проектни и творчески дейности за учениците от I до III клас. Дейности с такава насоченост се планират при организирането на училищните екскурзии, провеждани в учебно и извънучебно време. Искаме нашите ученици да опознаят красотата на България, да посетят най-важните географски, исторически и културни забележителности и да видят многообразието на родината ни.

Посещението на географски, исторически и културни забележителности е само част от дейностите за формиране на национална принадлежност и гордост. В това отношение националните програми с модули, свързани с темата, са от изключителна важност и увеличават капацитета на училището за постигане на резултати в областта.

В проектните дейности също се поставя акцент на патриотичното възпитание. Включването по европейски програми дава възможност да представим нашата идентичност, култура, история и постижения на нашите партньори, но и да се запознаем с характерното за техните страни. Вярваме, че само ако познаваме добре собствената си идентичност, бит и традиции можем да оценим кои сме в същност и да бъдем достойни европейци.

За осъществяването на патриотичното възпитание училището си сътрудничи с Регионалното управление на образованието, общинската администрация, училища партньори, културни институции и спортни клубове, както и с отделни личности.

VI.3.Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности

Физическата активност, здравето и качеството на живот са тясно свързани. Важната роля, която физическата активност има за цялостното влияние върху живота и здравето на човека, се отчита на национално и европейско ниво.

Традиционно децата и учениците участват в различни видове физическа активност – играят игри и практикуват различни спортове. През последните години новите модели на развлечение (компютри, мобилни устройства, социални мрежи) все повече набират

популярност. В резултат от това физическата активност на младите хора спада и голяма част от тях имат наднормено тегло или дори затлъстяване.

Като ключов участник при определянето на политики в сферата на здравеопазването и здравословния начин на живот Световната здравна организация препоръчва най-малко 60 минути извършване на физическа активност дневно от децата и младите хора.

Отчитайки времето, което учениците прекарват в училище, осигуряването на физическата им активност е отговорност и основен ангажимент на училището. Нашата цел е осигуряването на възможности за спорт във времето в училище, но и включване в училищни инициативи целящи повишаване нивото на физическа активност извън рамките на учебния ден.

Стратегии за насърчаване на положителното отношение на учениците към физическата активност в училището са:

- Създаване на дейности, свързани с физическа активност, които са забавни и имат за цел учениците да се чувстват добре, да добият увереност и да се забавляват.
- Иницииране на дейности, които да провокират учениците да станат по-активни физически и да поддържат тази физическа активност през целия ден, а не само докато са в училище.
- Създаване на среда, в която учениците са насърчавани да развиват своите спортни умения и да постигнат най-доброто, на което са способни.
- Създаване на програми, които да насърчат учениците да станат по-активни физически и да поддържат това през целия ден, а не само докато са в училище;
- Осигуряване на възможности за изпробване на широк набор от дейности, включително такива, които биха били по-приятни за ученици, които не са ориентирани към спорта, напр. танците.
- Оценяване на дейностите, за да се гарантира, че са подходящи за развитието на децата и използват подходящи методи, включително и такива, свързани с отчитане на постиженията и прогреса.

Важно е учениците да бъдат поощрени да поемат отговорност за тяхното участие във физически дейности. Това може да бъде постигнато като им се даде шанс да изберат сами спортните дейности, в които биха искали да участват. Този елемент на избор е изключително важен, за да могат учениците да помогнат в очертаването на техните предпочтения, идентифициране на бариери пред участието им и предлагане на промени, които да повишат и задържат високи нивата на активност. Цел на училищното ръководство е

привличане като посредник в дейността на ученическия съвет. С разработването и провеждането на анкети сред учениците от различните етапи и степени ще бъдат идентифицирани интересите им и ще се направят съответните стъпки за развитие на предпочитаните от тях спортни дейности.

Не на последно място училището си поставя за цел да поддържа безопасни и модерни физкултурен салон, площадки и спортни съоръжения. Отчитайки бързото амортизиране на спортните зони и уреди наш приоритет е отделяне на финансиране от бюджета на училището, но и постоянно търсене на допълнително финансиране по национални и регионални програми и проекти за поддържане на спортната инфраструктура.

VI.4. Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимносвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, гражданска и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околнна среда.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и гражданска добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

- изграждане на автономна личност, която отстоява общочовешките ценности, демократичните принципи и човешките права, познава институциите на

демократичното общество, приема различията, цени своята културна идентичност, взема самостоятелни решения и носи отговорност за тях;

- функциониране на училището като институция, възпитаваща в демократични ценности, насърчаваща инициативност, отговорност, солидарност, утвърждаваща устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от агресия, изграждаща и поддържаща позитивен психологически климат и създаваща позитивна образователна среда за диалог.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие – в часа на класа, в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден, в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие, в извънкласни и извънучилищни форми на работа, включително по програми и проекти;
- чрез самостоятелен учебен предмет гражданско образование.

Задачите, които си поставя училището при реализирането на дейностите са изграждане на общност, патриотично възпитание, възпитание в дух на толерантност и интеркултурен диалог, изграждане на здравна култура, екологично възпитание и познаване на принципите на устойчивото развитие, развитие на финансовата и финансовата и правната грамотност на учениците, превенция на насилието.

Важно за гражданите на ХХI е да познават основните човешки права и свободи, да познават институциите и дейността им, както и основните механизми, по които съвременната демокрация функционира. За активните хора е важно да могат да формират мнение на базата на обективна информация, от която да отсечат фалшивите новини, които ежедневно ни заливат. Това от своя страна е свързано с умения като логическо и критическото мислене, които училището трябва да развива. Важен елемент от възпитаването на гражданска активност е предприемането на действия за решаването на проблеми в обществото, изразяващо се както във включването в инициативи, така и в организирането им. По този начин се възпитава и изгражда индивидуална отговорност за нашия собствен живот и промяната на средата около нас.

Поставяме акцент и върху безопасността на движението по пътищата и действия при бедствия и аварии и оказване на първа помощ, защото развитието на тези базови умения прави учениците по-съпричастни и отговорни, но в критична ситуация може да се окаже умение, което спасява човешки живот.

Оперативните цели, които училището определя като водещи за осъществяването на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, са:

- Възпитаване на гражданска активност и толерантност;
- Безопасно движение по пътищата и защита при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Екологично възпитание и изграждане на здравна култура.

VI.5.Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Дейности за предотвратяване на отпадането на ученици се осъществяват в училището в продължителен период от време, но през последните години училището изгражда последователна политика за постигане на максимален обхват и ефективно включване на учениците в образователния процес.

Процесът обхваща различни аспекти от функционирането на институцията и изиска целенасочени усилия от всички педагогически и непедагогически специалисти. Целите, които си поставихме с влизането в сила на *Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст* и които продължаваме да поддържаме са:

Създаване на добри условия и организация на образоването на учениците, подлежащи на задължително училищно образование. Съвременната и подкрепяща физическа среда е от важно значение учениците да се чувстват комфортно и институцията да бъде не само място, където те учат, но и за отдих и за социални контакти. Да направим училището привлекателно за нас не е клише, а цел, която допринася за приобщаването на учениците.

Без съмнение друга не по-малко важна част от дейността е **планирането и реализацията на дейности за подкрепа за личностно развитие** на учениците. Най-непосредственото е сформирането на различни клубове по интереси. Процесът се предхожда от провеждане на анкети относно предпочитанията и талантите на учениците. Стремим се да оползотворим всички съществуващи възможности за организиране на дейности по интереси, които се финансират както от бюджета на училището, така и по програми и проекти.

Особено важно е включването в такива клубове на учениците с ниска мотивация, които по-често се превръщат в аутсайдери и отпадат от образователната система. Организирането и провеждането на дейности в извънучебното време също влияе положително на връзката с училището.

Изграждането на ефективни модели на взаимодействие между училището и семействата за активно включване в процеса на образованието на родителите също допринася за ограничаването на негативните процеси, водещи до отпадане на ученици. Въпреки че понякога комуникацията е много затруднена, спазването на принципи като уважение към всеки родител, независимо от различните гледни точки и социален статус, постоянна връзка и информиране относно развитието на детето му, създаване на условия за участието на родителя в различни образователни взаимодействия – образователни, спортни, екологични, културни дейности, екскурзии, дейности за кариерното ориентиране и други.

За да се гарантира успеха на дейността по обхващане, включване и предотвратяването на отпадането е важно **сътрудничеството с институциите, които имат непосредствени ангажименти по Механизма**, но и с организации, които могат да повлият на ученика, семейството или обкръжението му. Съвместни дейности с регионалното управление на образованието, община, районното управление към МВР, дирекция „Социално подпомагане“ са необходими във всеки случай, когато мерките на училищно ниво не водят до подобряване на посещаемостта. Партийорства с читалището и библиотеката, спортни клубове, културни институции, неправителствени организации и фирми също са важни за въздействие върху учениците с ниска мотивация.

Процесът на проследяване на посещаемостта е важен за своевременното идентифициране на проблем за конкретен ученик. Съществуващата практика за ежедневно контролиране от класните ръководители и своевременно уведомяване на педагогическия съветник/медиатора за изясняване на причините за отсъствие на ученик, за когото не е подадена предварителна информация, дава възможност за адекватна и навременна реакция от училището и семейството и не позволява възникнал проблем да ескалира.

Ролята, която **класните ръководители** имат за предотвратяването на проблемната посещаемост, а оттам и за риска от отпадане, е безспорна, тъй като те са хората, които най-често и непосредствено комуникират с учениците от паралелката и родителите. Те първо могат да установят зараждането на проблем и да приложат адекватните мерки за решаването му.

Предприемането на своевременни действия за преодоляване на проблемното поведение на ученици, включително налагане на санкции, също има свое то въздействие за

ограничаване на отсъствията.

За осъществяване на дейностите по механизма на училищно ниво е определен **представител в екипа за обхват** за района, в който се намира училището. Негов ангажимент е инициирането на действия на включените в екипа участници от различни институции, в зависимост от конкретния случай. На училищно ниво е определен и администратор за работа с Информационната система за реализация на механизма „Посещаемо и безопасно училище“, който проследява данните за учениците в риск и тези, за които следва да бъдат предприемани действия от екипа за обхват. Администраторът отразява с системата данните от извършените обходи и определените мерки.

Създаването на организация и осъществяването на контрол от страна на училищното ръководство по изпълнение на функциите на педагогическите и непедагогическите специалисти във връзка с ограничаване на отсъствията и предотвратяване на отпадането е от ключово значение за успешното осъществяване на дейността.

В зависимост от причините за проблемна посещаемост, риск от отпадане или отпадане от образователната система на учениците се предприемат мерки, насочени към:

- Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез дейности за приобщаване на учениците с проблемна посещаемост, от непълни семейства, от уязвими групи или със специални образователни потребности.
- Осъществяване на връзки с родители на учениците, които се отглеждат от бабите и дядовците си, и информирането им за образователни или поведенчески проблеми.
- Мотивиране на децата, чиито родители не са ангажирани в достатъчна степен с образованието им, да посещават дейности за целодневна организация на учебния ден.
- Предоставяне на финансово или друго материално подпомагане на ученици от социално слаби семейства.
- Сътрудничество с отдел „Закрила на детето“ в случай на установен риск за ученик.

VI.6.Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание

Предоставянето на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик е регламентирано в *Закона за предучилищното и училищното образование*. Осигуряването на равни възможности на децата и учениците е във фокуса на стратегическите документи в сферата в т.ч. и чрез приетата през 2022 г. *Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030)*.

В училището е създадена среда, в която безпроблемно общуват представители на различни култури. Интеркултурно образование се осъществява във всички видове училищна подготовка по учебните предмети, както и в часовете на класа. Изграждат се положителни нагласи към включващо обучение в участниците в образователния процес – учители, ученици и родители.

Осигуряването на качествено образование, съобразено с интересите и индивидуалните потребности, и възможност за личностна и професионална реализация независимо от произхода на учениците, е осмислена цел на училището. **Принципите**, които са водещи за дейността в Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен, са:

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Равен достъп до образование и приобщаване на всеки ученик;
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

Реализацията на принципите се осъществява чрез дейности по **оперативните цели**:

- Съхраняване и развиващо на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.
- Осъществяване на интеркултурно образование.

За реализирането на тези цели училището търси подкрепата на семействата, на институциите и на различни неправителствени организации.

VI.7. Приобщаване на деца и ученици

Интеграцията и приобщаването са важен аспект от образователните политики на Европейския съюз, както и от националните стратегическите и нормативните документи в сферата на предучилищното и училищното образование. *Законът за предучилищното и училищното образование* регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование.

Наредбата за приобщаващото образование определя приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в

Република България (2021 – 2030), приета през 2021 г., е синхронизирана със стратегически документи на глобално и европейско ниво и представя визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене. В нея са поставени цели за приобщаване на всеки етап от образованието, свързани с:

- Прилагане на приобщаващи модели за адаптация и плавен преход между отделните етапи и степени на образование;
- Използване на образователни платформи и споделяне на ефективни модели в подкрепа на висококачествено и приобщаващо образование и обучение;
- Системно кариерно ориентиране и консултиране на учениците във всеки един етап на обучение за откриване на професионалните им интереси.

Ефективното включване, трайното приобщаване и образователната интеграция е и една от приоритетните области на Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България.

Основна цел на осъществяваното образование е интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Отчитайки стратегическите и нормативните регуляции, целите, които си поставяме на училищно ниво, са:

- Индивидуализация на осъществяваното образование в съответствие с образователното равнище и потребностите на учениците;
- Своевременно установяване на обучителни затруднения и адекватна интервенция на педагогическите специалисти за преодоляването им;
- Развитие на потенциала за личностно развитие на всеки ученик, както и успешна реализация и социализация;
- Приобщаване на ученици с поведенчески отклонения и разстройства.

Осигуряваната подкрепа е обща и допълнителна.

Осигурявана **общата подкрепа** за личностно развитие включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети;
- допълнително консултиране по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;

- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- осигуряване на общежитие;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- дейности за превенция на обучителните затруднения;
- логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания.

Тя включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика.

За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в училището работят психолог, педагогически съветник, логопед и ресурсни учители. При необходимост училището осигурява необходимите специалисти за осъществяване на допълнителната подкрепа от други институции в сферата на предучилищното и училищното образование.

Екипът за подкрепа за личностно развитие идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване. Извършва се оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. Екипът извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай. Обучението на ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на ученика.

За осъществяване на процеса на приобщаване на учениците училището участва и по национални и програми и проекти, реализиращи дейности за обща и допълнителна подкрепа

за личностно развитие.

VI.8. Противодействие на тормоза и насилието

Механизмът за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование (наричан по-нататък за краткост „Механизъм“) дава дефиниции на понятията „тормоз“ и „насилие“, характеристиките им и разликите между тях и признаците, по които да бъдат разпознати проявленията им.

За противодействие на тормоза и насилието училището изгражда цялостна политика, елементи от която са подкрепата за личностно развитие на детето и ученика, изграждането на позитивен организационен климат, утвърждаването на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност. В съответствие с Механизма се стремим към изграждането на сигурна образователна среда, базирана на следните принципи:

1. Изграждане на позитивна култура и климат, които:
 - 1.1. приемат различието и разнообразието и се базират на принципите на приобщаващото образование;
 - 1.2. дават възможност за развитие на сигурна среда, в която учениците открито споделят и обсъждат теми, свързани с насилието;
 - 1.3. насърчават взаимоотношения на уважение сред цялата общност;
2. Ефективно лидерство.
3. Прилагането на цялостен институционален подход.
4. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците.
5. Подкрепа и мотивиране на децата и служителите, в т.ч. информиране, обучение, консултиране, супервизия и изграждане на капацитет за справяне с насилието.
6. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които:
 - 6.1. развиват емпатия, уважение и резилианс сред децата;
 - 6.2. ясно адресират агресивно поведение;
 - 6.3. изграждат нулева толерантност към всички форми на насилие.
7. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз.
8. Координация и последователни усилия от страна на институцията за изграждане на мрежа от взаимовръзки и взаимодействия за изграждане на по-сигурна среда.

9. Партньорство с родителите.

10. Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет** в състав:

Председател: инж. Нина Чернева – ЗДУПД

Членове: Галина Стайкова – главен учител

Галина Николова – педагогически съветник

Елена Тодорова – главен възпитател

Божидара Димитрова – медицинско лице

Фатме Сезгин – ученичка от Ха клас

Шенгюл Мехмед – родител

При постъпването си в институцията педагогическите специалисти и останалите служители се запознават с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, като при възникване на въпроси относно прилагането му в училището се консултират с педагогическия съветник.

В съответствие с Механизма със заповед на директора на училището е създаден **координационен съвет**. Съветът отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза.

Изготвената оценка на ситуацията съдържа описание доколко страните са запознати с темата за насилието и тормоза, какви са видовете насилие и тормоз, колко често се проявяват и какви са местата, на които най-често се случват, кои са участниците, как се е реагирало до момента и какво трябва да се предприеме.

Оценката се организира от ръководството на училището и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година.

Координационният съвет изготвя **план за превенция и интервенция на насилието и тормоза**, който се утвърждава от директора. В плана се очертават **дейности за превенция и интервенция** и сроковете и отговорниците за изпълнението им.

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност. На училищно ниво се планират разнообразни дейности с партньорството на родителите както за превенция, така и при интервенции в случаи на тормоз и насилие.

В съответствие с Механизма на училищно ниво е обезпечено ежегодно обучение на служителите по теми, свързани с насилието и тормоза, възможност за консултиране с педагогически съветник, информация и материали по темата за насилието и тормоза в училище.

Стратегическа цел на училището е недопускането на случаи на тормоз и насилие в училището. За реализацията на тази цел се следва Алгоритъма за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Реализацията на Алгоритъма е свързана с изготвянето и ежегодното актуализиране на пакет от документи. Отговорност за организацията на дейността и съществен принос за реализацията имат председателят и членовете на Координационни съвет.

Целта Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции, заложена в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) дава възможност през периода на действие на настоящата Стратегия приоритетно да бъдат реализирани дейности за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин, квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието, включване в инициативи на регионално и национално ниво за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза, споделяне на успешни практики с такава насоченост, както и модернизиране на системите за сигурност и контрол на достъпа в училището.

Част от дейностите на училищно ниво се осъществяват при изпълнение на оперативна цел Приобщаване на ученици с проблемно поведение, поведенчески отклонения и разстройства.

Следва да се отбележи, че тематиката за противодействие на тормоза и насилието не може да бъде разглеждане самостоятелно. Дейности за преодоляване на прояви на агресия се реализират и в част от останалите приоритетни области на Стратегията.

VI.9. Превенция на риска от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Превенцията на риска от ранно отпадане е стратегическа цел в рамковите европейски и национални документи. Отчитайки предотвратяването на отпадането от училище като национален и регионален приоритет, през последните години училището осъществяваните дейности за превенция на риска от отпадане от образователната система чрез активното участие на педагогическите специалисти и учениците, търсейки подкрепата и

сътрудничеството на родителите, институциите и неправителствени организации, с които традиционно си партнираме.

Настоящата визия за превенция на риска от ранно отпадане от училище е естествено развитие на изгottenата в предишни периоди училищна програма, конкретизираща ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на *Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020)* и *Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020*.

Приоритетна област Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция на *Стратегическата рамка за развитие на образоването, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)* адресира цели и групи мерки към превенцията на риска и ранното отпадане от образователната система, насочени към учениците и семействата им, но и към развитие на уменията на педагогическите и непедагогическите специалисти в училищата за работа с ученици в риск от отпадане от образователната система.

Целта, която си поставяме, е изграждане на подкрепяща училищна общност, която идентифицира и подпомага ученици, застрашени от отпадане от образователната система. Реализацията на тази цел се осъществява чрез дейности в следните направления:

- Осигуряване на позитивна и подкрепяща образователна среда;
- Повишаване на качеството на осъществяваното образоването;
- Осигуряване на качествено образование за учениците от уязвими групи;
- Повишаване на качеството на образование на учениците със специални образователни потребности;
- Подкрепа на личностното развитие на учениците;
- Кариерно ориентиране и консултиране;
- Активно участие в процеса на образование на родителите;
- Обвързване на осъществяваното образование с възможностите за реализация на пазара на труда;
- Прилагане на модели за ранно идентифициране на застрашени от отпадане от образователната система;
- Развитие на извънкласни дейности и подкрепа на учениците за участие в извънучилищни дейности;
- Насърчаване на партньорствата, обмена на практики и включването в образователни мрежи;

Осигуряване на финансово подпомагане на семейства на социално слаби ученици

VII. ФИНАНСИРАНЕ

Изпълнението на заложените цели в Стратегията на училището ще бъде финансирано от следните източници:

1. Делегиран бюджет.
2. Национални програми за развитие на образованието.
3. Механизъм за възстановяване и устойчивост (Recovery and Resilience Facility).
4. Програма за образование 2021 – 2027.
5. Програма „Развитие на регионите“ 2021 – 2027.
6. Програма „Еразъм“ +.
7. Други европейски и международни фондове и програми/проекти.

VIII. НАЦИОНАЛНА ПРАВНА РАМКА И ПРАВНА РАМКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Стратегията за развитието на Професионална гимназия по селско стопанство и хранителни технологии – Шумен е разработена в съответствие с изискванията на:

1. Национална програма за развитие България 2030, приета с Протокол 67 на МС от 02.12.2020 г.

2. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), приета с Протокол № 13 на Министерския съвет от 24.02.2021 г.

3. Стратегия за възпитателната работа в образователните институции 2019 – 2030 г.
4. Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г на Министерския съвет от 26.01.2023 г.
5. Националната стратегия за младежта (2021-2030), приета с Решение на 48-ото Народно събрание на 31 януари 2023 г.
6. Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България
7. Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030)
8. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)
9. Национални програми за училищното образование, утвърдени от Министерски съвет през периода на стратегията
10. Програма „Образование“ 2021-2027 с европейско финансиране
11. Препоръката на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение от 18.06.2009 година
12. Национална квалификационна рамка на Република България

13. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот
14. Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО)
15. Закон за професионалното образование и обучение (ЗПОО)
16. Закон за закрила на детето
17. Закон за защита на личните данни
18. Закона за защита от дискриминация
19. Закон за семейните помощи за деца
20. Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
21. Наредба № 4 от 30.11.2015 г. за учебния план
22. Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общеобразователната подготовка
23. Наредба № 6 от 11.08.2016 г. за усвояването на българския книжовен език
24. Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.
25. Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищно образование
26. Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование
27. Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците
28. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
29. Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти
30. Наредба № 24 от 10 септември 2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие
31. Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование от 10.10.2017 г.
32. Наредба за приобщаващото образование от 27.10.2017 г.
33. Рамкови програми за начално и продължаващо професионално обучение
34. Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация
35. Държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професия

36. Наредба № 18 от 9 септември 2021 г. за инспектирането на детските градини и училищата.
37. Областната стратегия за развитие на област Шумен.
38. Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на област Шумен.
39. Общинска стратегия за развитие на образованието на община Шумен.
40. Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците на община Шумен.
41. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
42. Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.

Стратегията е одобрена от Обществения съвет (Протокол №4/14.09.2023 г.), приета е с Решение №1, взето с Протокол №17/14.09.2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърден със Заповед №РД 10-1002/14.09.2023 г. на директора на ПГССХТ – Шумен.